

Grimstad kulturhus KF 10 år

Erfaring og evaluering av kulturhusdrift som et kommunalt foretak

Skrevet av Rolf Meyer Tallaksen, daglig leder i Grimstad kulturhus. Rapporten er lest og godkjent av styret i Grimstad kulturhus.

1. Status ved overtakelse

1.1 Kino

Ved overtakelsen etter KinoSør i 2015 var kinodriften effektivisert. Sammenlignet med tiden med kommunal drift før KinoSør, var det stor forskjell. Dette skyldes ikke minst at «dataalderen gjorde sitt store inntog på kinoene, og man trengte færre folk for å kjøre kino. Digitaliseringen av kinoen skjedde i 2012, og ved overtakelsen til KF kjøpte kommunen ut kinomaskinene som et lån som KF nedbetalte ca kr 260.000 i tre år over driftsbudsjettet.

1.2 Kultur

Kulturdelen under KinoSør var det satset svært lite på. Det var en kinokjede, og det var et fåtall kulturarrangementer, til tross for at det var avtalt en viss mengde. Kinodriften var i høysetet, og var det området det ble satset mest på. Scenedrift ble skadelidende, og ikke prioritert. Husets utstyr var utrangert, og det meste måtte leies inn ved kulturarrangementer. Det var ikke kulturteknikere tilknyttet kulturhuset i overgangen.

2. Rivende kompetanseutvikling

Etter at KF ble etablert, startet en rivende kompetanseutvikling. Flere personer ble tilknyttet driften på timebasis. Noen hadde sceneteknisk kompetanse. Andre har i løpet av årene utviklet kompetanse gjennom arbeid på huset. En lystechniker har studert lys og film i Oslo til dels parallelt med noe jobb på kulturhuset. Flere dyktige lydteknikere fikk oppdrag. Noe prøving og feiling har det skjedd, men etter hvert ble man kvitt barnesykdommene, og teamet med teknikere var i stand til å levere teknikk til både små og store produksjoner på kulturhuset. Under koronatiden utviklet de seg spesielt innen filming og streaming. Dette ble nyttig ved avvikling av større konferanser og ved overføring av kommunestyremøter.

3. Teknisk utrustning

I de 10 årene med privat driver ble ikke sceneutrustningen fornyet. Lysriggen var utrangert. Høytaleranlegg var innleid.

LED lampene hadde denne tiden entret scenene rundt omkring. De første årene av foretaksdrift var det gode kinoår. Dette muliggjorde innkjøp av en helt ny lysrigg. Noe ble til og med kjøpt brukt for å strekke midlene og få mest mulig teknikk for pengene.

Lydanlegget var på utlån, og ble kjøpt inn til huset. Foretaket investerte også i to motoriserte trekk til lyskastere ute i salen.

I forbindelse med utbytting av stoler i Catilina var kommunen med å legge opp ny teknisk infrastruktur mellom mikseplass og scene. I tiden etter dette har husets teknikere stadig utvidet grunnutrustningen/infrastrukturen sånn at den har blitt mer og mer praktisk og

anvendelig, samt tidsbesparende for rigging.

KF har også investert i betydelig annet sceneutstyr, som sceneplattinger, dansematter, stjerneteppe, nytt scenetepp, da det gamle gikk i oppløsning, røykmaskin, i tillegg til lys og lydmiksere, mikrofoner og mye lydutstyr.

4. Brukere

4.1 Råd til bruk av kulturhuset

For det kommunale foretaket har det hele tiden vært viktig at kulturhuset gir plass til alle. De med mye penger og de med lite. Mange foreninger og lag har ikke råd å bruke kulturhus med høye leiesatser, det finnes det flere eksempler på. Hva er vitsen med et lokalt kulturhus om man ikke har råd å bruke det? Da popper kulturen opp alle andre steder. Dette har nok skjedd en del i Grimstad, særlig da det i lang tid mest ble satset på kino. Hvorfor hadde Musikkens Venner de fleste av sine konserter på rådhuset?

Det kommunale foretaket åpnet dørene, og gav gode muligheter for foreninger og lag, lokale aktører og nasjonale artister. Dette gjenspeiles i kontraktmengden. I disse ti årene er det gjort 815 kontrakter om leieforhold. 2015 begynte med 37. Noen år har vi hatt godt over 100 avtaler.

Kulturhuset får mange henvendelser om oppsetninger. En del ønsker å selge oss sitt show. Foretaket har vært svært forsiktig med å ta risiko ved innkjøp. En prøver i større grad å få folk til å leie seg inn.

4.2 Brukersitat

Her følger noen sitat fra et utvalg brukere, som er utfordret til å si hvordan de har opplevd kulturhuset under tiden med KF.

Allegro Ballettstudio:

- *veldig fint at huset nå har «alt» av utstyr selv, inklusive stjerne teppe og dansematter*
- *vi er veldig fornøyde med at huset har teknikere som både er dyktige, hyggelige og lett å samarbeide med*
- *vi er veldig fornøyde med lysdesign og lydavvikling*

Grimstad Teaterverksted:

- *flott at øvingslokaler som kan lånes ifbm planlagteoppsetninger stort sett er tilgjengelig*
- *har lyd og lys tilgjengelig når det trengs, en kjempefordel*
- *har lagerplass til rekvisitter, alt tilgjengelig på ett sted*
- *godt samarbeid med administrasjonen som tilrettelegger for å få prosjektene i mål. Kunne ikke lage så store teaterproduksjoner uten dette stedet*

Musikkens Venner Grimstad:

- *vi har stor glede av hvordan kulturhuset drives og fungerer i dag. Tilgjengelighet, service (utover ordinær arbeidstid) og samarbeid er viktig for oss.*
- *sceneutstyr, lyd og lys og garderobeforhold er flott oppgradert i forhold til våre og musikernes ønsker*
- *det er stor fremgang å holde konserter der etter at foretaket tok over*

Teatrets Venner Grimstad:

- *veldig bra samarbeid*
- *alltid tilgjengelig når det trengs*
- *flinke til å tilrettelegge for forestillinger, prøver og møter*
- *imøtekommende og opptatt av lokal kultur, ser viktigheten av dette*

Grimstad Filmklubb:

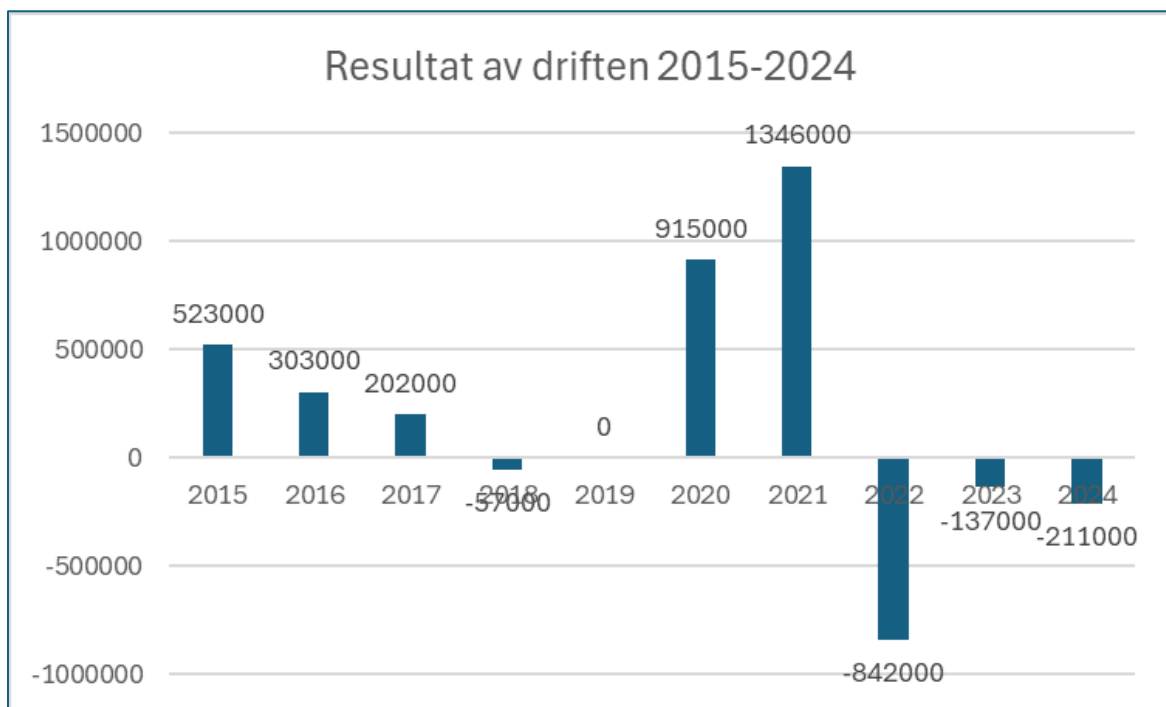
- *Klubben har mange små og store arrangementer, som kun er mulig med et nært samarbeid dyktige og engasjerte kulturhusansatte*
- *Klubben er svært takknemlig for gode betingelser i bruken av kinosalene*
- *Uten det gode samarbeidet ville vi ikke eksistert som filmklubb*

Kom og Dans:

- Vi har opplevd et godt samarbeid i 10 år
- Lokal ledelse tar hurtige avgjørelser
- Stor grad av fleksibilitet, god oversikt og forutsigbarhet gjennom enkle avtaler
- God tilrettelegging i forhold til utstyr og personell som yter særdeles god service
- God brukermedvirkning ift å bli hørt ved behov for oppussing og utbedringer av fasilitetene

5. Økonomi

5.1 Årsresultat i 10 års perioden

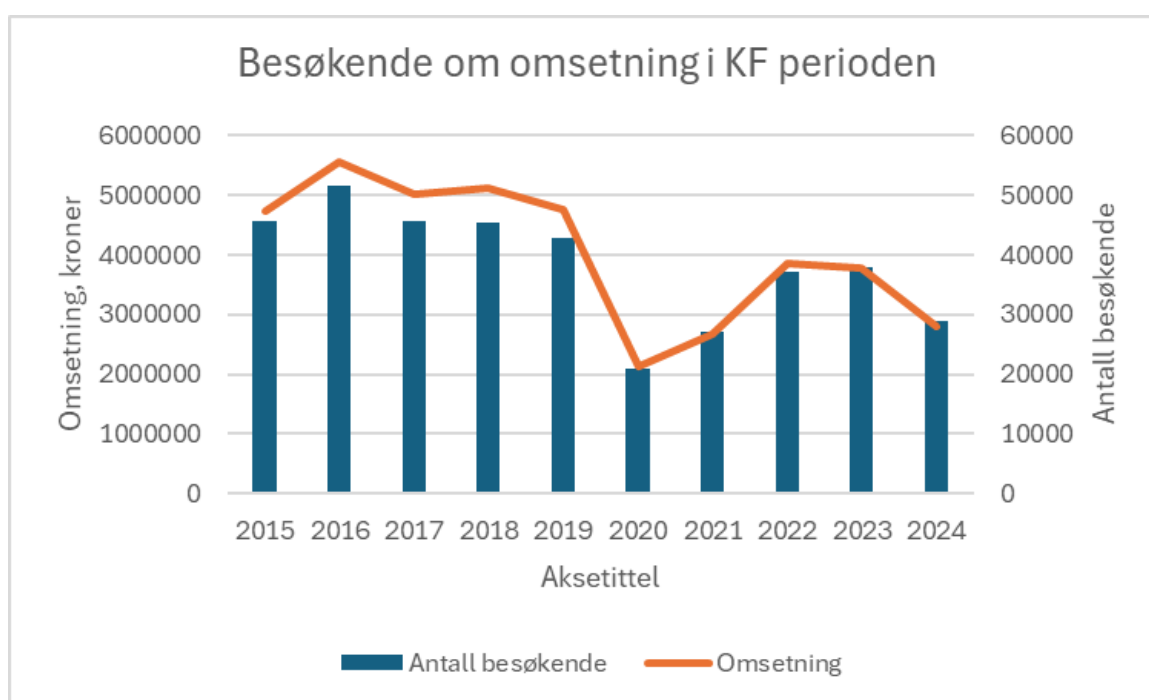
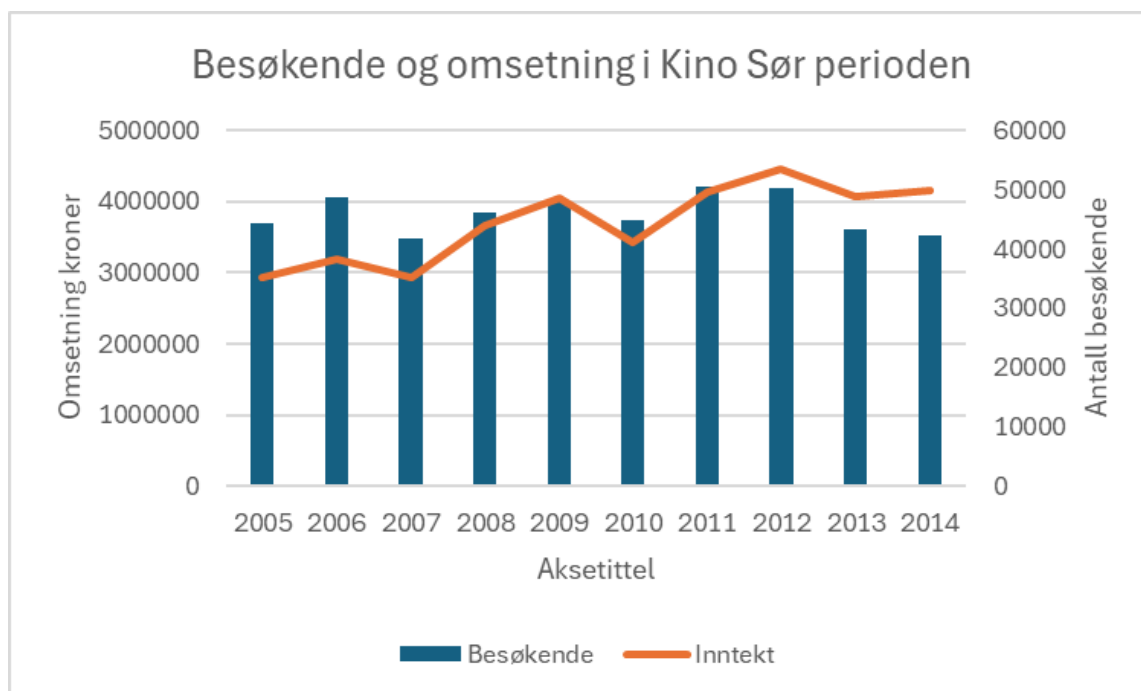

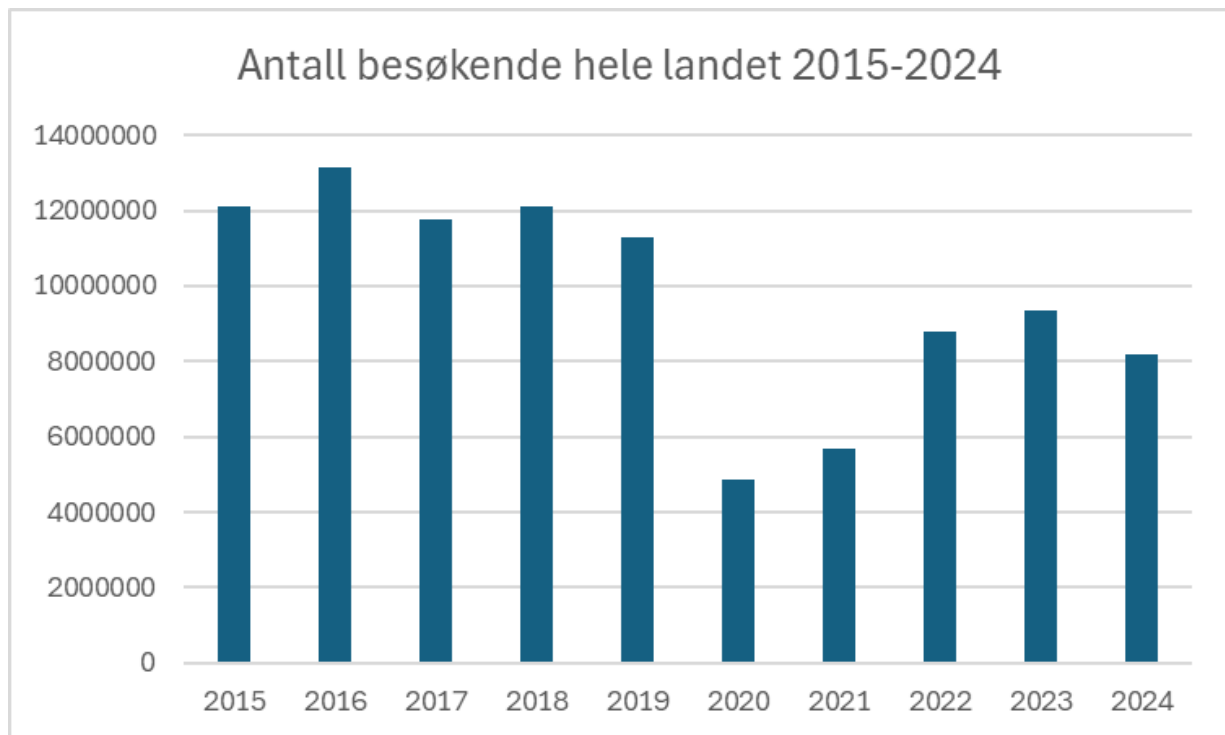
Sum resultat de 10 årene er et samlet overskudd på kr 2.045.000 (dette inkluderer ekstraordinær koronatilskudd som ble gitt i 2020 og 2021)

5.2 Synkende og usikker kinofortjeneste

Etter koronaårene har både kulturhusene og kinovirksomhet strevd med å komme tilbake til der de var. Kulturdelen har nå bygget seg opp på Grimstad kulturhus, men kinodelen ligger langt unna glansårene. Likevel har lokalekinotiltak og arrangement rundt filmer, alltid dagkino og andre aktiviteter gjort at Grimstad ofte gjør det bedre på kino enn både Agder og landet. Nedenfor vises statistikk over besøk, inntekt og antall

forestillinger, først de 10 årene under KinoSør, så de 10 årene som kommunalt foretak, til slutt besøkstall for hele landet.

Kinobesøket har blitt kraftig redusert på landsplan fra ca 11-12 mill besøk til ca 8-9 mill

Kinobesøket i Grimstad har blitt redusert fra ca 46 tusen besøk til ca 30 tusen besøk

Det liten tvil om at tiden hvor kulturarrangementene kunne leve av kinooverskuddet, er over. Gullalderen er forbi.

5.3 Kiosk- og reklameinntekter rammes av sviktende kinobesøk

Sviktende kinobesøk betyr sviktende reklameinntekter. Reklamen beregnes ut i fra antall hoder som ser filmen, altså billettsalget. Gjennomsnittlig er kioskinntektene kr 50,- pr kinobesøkende. Lavere kinobesøk betyr lavere kioskinntekter.

5.4 Husleie og kommunal driftsstøtte

Foretaket har betalt husleie for å drifte kulturhuset. Samtidig har foretaket fått driftsstøtte fra kommunen. Driftsstøtten har vært noenlunde samme størrelse som husleien. De senere år har husleien økt og driftsstøtten avtatt. Det vil si at støtten spises opp av leien. Sett disse to postene sammen kan man si at foretaket på sett og vis betaler for å drifte huset.

5.5 Kommunale investeringer

Foretaket er svært glad for de investeringer kommunen har gjort på kulturhuset. Selv om foaje, kontorer og toalettanlegg trenger oppgradering, er det gjort flere betydelige oppgraderinger. I den senere tid er det kommet nye laserprojektorer til alle saler, nytt kinoanlegg og forbedret Infrastruktur i Catilina, og oppgradering av alle tre salene der

Pan var den siste. Tilbakemeldingene fra brukerne av sistnevnte har vært svært gode, og vi tror at Pan vil få stor betydning og sette Grimstad på kartet i årene fremover.

6. Sammenligning av økonomi. Kulturhus på Agder

Administrasjonen har innhentet informasjon fra de fleste kulturhus på Agder gjennom telefonisk henvendelse til administrativt ansvarlige ved de ulike husene.

6.1 Kommunalt drevet hus hvor lønn dekkes utenfor driften

Flere hus på Agder har kommunal drift. Lønn til ansatte er dekket av kommunebudsjettet. Selve driften av kino/kultur skal så gå i null/balansere, og det betales ikke husleie. Kommunen holder naturligvis strøm og renhold. Flekkefjord, Kvinesdal og Lyngdal er eksempler på dette. Det er flere stillinger knyttet til driften både administrasjon og teknisk.

6.2 Ikke kommunale hus med stor offentlig støtte

Det finnes store hus på Agder som får betydelig offentlig driftstøtte. Arendal kulturhus er organisert som et aksjeselskap understiftelsen Arendal byselskap. Stiftelsen får netto kommunal driftsstøtte på 1,9 mill pr år. Arendal kulturhus har ikke mye høyere omsetning enn Grimstad kulturhus.

6.3 Konklusjon

Mange av kulturhusene på Agder finansierer stort sett alle stillinger i det kommunale budsjettet og de har flere stillinger til å drifte husene, ofte inkludert teknikere.

Kulturhusenes driftsinntekter (kino og kultur) skal i liten grad brukes til lønn. Driften skal balansere etter at lønn er dekket.

De små kommunalt drevne kulturhusene har ingen husleie

6.4 Grimstad kulturhus sine betingelser

Grimstad kulturhus KF dekker all lønn til både fast ansatte og personal som leies inn på timebasis. I tiårsperioden er det utbetalt lønn kr 41,5 mill. som er tatt fra driftsbudsjettet. Dette må sees i sammenheng med at andre kommunale kulturhus på Agder har lønnskostnadene utenfor driftsbudsjettet.

Kommunen dekker renhold vaktmestertjeneste og strøm og kulturhuset betaler en årlig leie på kr 650.000. Den kommunale støtten i 2025 er på kr 500.000 pr år.

Utfra den sammenlikningen som her er gjort, er Grimstad Kulturhus det offentlig eide kulturhus med minst driftsmessig økonomisk støtte på Agder. Dersom man vurderer kostnadene for Grimstad kommune, så er Grimstad KF er svært gunstig økonomisk løsning for kommunen, og det leveres svært mye kultur for lite penger.